

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU WSI POBÓRKA MAŁA

w gminie Białośliwie na lata 2017-2022

Dokument sporządzony przez przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi:

1. Damian Tadych
2. Teresa Pitner
3. Jolanta Kozuchin
4. Sylwia Ryczek
5. Justyna Adamczyk

z udziałem moderatorów:

1. **Jarosław Maciejewski**
2. **Paweł Michalski**

SPIS TREŚCI

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI.....	5
ANALIZA ZASOBÓW.....	10
ANALIZA SWOT	14
ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO WSI.....	15
WIZJA ROZWOJU WSI:	17
PROGRAM DŁUGOTERMINOWY ODNOWY WSI NA LATA 2017-2022.....	18
PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI NA OKRES DWÓCH LAT... 	22

KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI
wraz ze sprawozdaniem z wizji w terenie

Gmina: Białośliwie Sołectwo: Pobórka Mała Liczba mieszkańców sołectwa: 50 osób.

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
	brak działań		istnieje tylko rada sołeczka		brak planowania działań w wymiarze całej wsi	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy		rozproszone działanie organizacji			
A Inicjalna	działania spontaniczne	X	zawiązana grupa odnowy wsi	X	opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi	
	porządkowanie wsi	X				
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)	X	podejmuje się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	X
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					

B Początkowa	różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb		liczna grupa odnowy wsi (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)	systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo- finansowe, kalendarze impresz)	
			zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi	wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	X
	pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji		skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi	proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi		„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi	projektowanie działań (projekty)	
				pozyskiwanie środków zewnętrznych	
	projekty wyróżniające wieś, kształtuje się centrum wiejskie		liczne stowarzyszenie odnowy wsi	systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi)	
	powszechne zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców	rozwinięta komunikacja wewnętrzna	
powszechna odnowa prywatnych posesji		promocja wsi			

D Całościowa	lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy)		stowarzyszenie odnowy wsi instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej)		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
	ukształtowane „centrum wiejskie”		rozwój wsi oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń		powszechny udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
	świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii)				rozwinięta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
	projekty kreujące „wieś tematyczną”				instrumenty wsparcia działań prywatnych	
	dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi					

Wstaw X gdy spełnia warunek

Sprawozdanie z wizji w terenie

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: **23.05.2017r.**

Uczestnicy: Jarosław Maciejewski, Paweł Michalski, Damian Tadych, Teresa Pitner, Jolanta Kozuchin, Sylwia Ryczek, Justyna Adamczyk

czerwiec 2017

Krótką charakterystyka wsi: *(aktywność mieszkańców, funkcjonujące organizacje pozarządowe, infrastruktura, charakter zabudowy, fundusze)*

Krótką charakterystyka wsi:

Pobórka Mała jest miejscowością położoną w województwie wielkopolskim, w powiecie pilskim, w gminie Białośliwie, 7 km na północ od miejscowości Białośliwie, przy drodze krajowej (DK 10) z Bydgoszczy do Piły. Pobórka Mała jest najmniejszym sołectwem w gminie. Sołectwo charakteryzuje się zwartą zabudową. To typowy charakter zabudowy ulicowej z przełomu XIX i XX wieku, jednak zauważalny jest powolny rozwój miejscowości i tworzenie gospodarstw siedliskowych. Większość terenu sołectwa zajmują pola uprawne. Pozostałe tereny to sady oraz lasy mieszane. Przeważającą klasą ziemi na terenie sołectwa jest 3-5 klasa. Miejscowość jest w całości zwodociągowana i jako jedna z nielicznych przyłączona do sieci gazowej, brak jest kanalizacji.

Mieszkańcy miejscowości Pobórka Mała są niewielką społecznością, która komunikuje się w ważnych dla siebie sprawach najkrótszą drogą, poprzez wzajemne odwiedziny, co wpływa na specyficzny rodzaj aktywności społecznej i tym samym zaangażowanie w różnego rodzaju działania. Jednym z ważniejszych było wybudowanie drogi lokalnej w roku 2012. Dzięki zaangażowaniu funduszy gminnych, a także wsparciu funduszu budowy dróg lokalnych Urzędu Marszałkowskiego powstała piękna droga wykonana z kostki brukowej ciągnąca się pośród zabudowań wsi.

Pobórka Mała nie ma organizacji pozarządowych, jedynymi wspierającymi działalność sołtysa, są Rada Sołecka i grupa odnowy wsi, które są organizacjami nieformalnymi.

W sołectwie funkcjonuje fundusz sołecki, który jest wykorzystywany na cele publiczne poprawiające standard życia mieszkańców.

czerwiec 2017

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną (płyta CD).

Data: 24 maja 2017r.

Sporządził: Jarosław Maciejewski, Paweł Michalski.

czerwiec 2017

ANALIZA ZASOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I			Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
RODZAJ ZASOBU*		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	MAŁ E	DU ŻE	WY RÓ ŻNI AJ ĄC E
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	teren płaski, niewyróżniający się; lasy, pola uprawne, sady		x	
	stan środowiska	środowisko zadbane, niezanieczyszczone			x
	walory klimatu	-			
	walory szaty roślinnej	lasy mieszane, sady, pola uprawne		x	
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	-			
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	-			
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	-			
	wody podziemne	-			
	gleby	grunty orne V-VI klasa	x		
	kopaliny	-			
	walory geotechniczne	-			
KULTUROWY	walory architektury	-			
	walory przestrzeni wiejskiej publicznej	-			
	walory przestrzeni wiejskiej prywatnej	zabudowa jednorodzinna „ulicowa”; posesje zadbane		x	
	zabytki i pamiątki historyczne	Cmentarz ewangelicko-augsburski			
	osobliwości kulturowe	-			
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	coroczne święcenie pokarmów przy Krzyżu (Wielka Sobota)		x	
	święta, odpusty, pielgrzymki	-			
	tradycje, obrzędy, gwara	-			
	legendy, podania i fakty historyczne	-			

	przekazy literackie	-			
	ważne postacie i przekazy historyczne	-			
	specyficzne nazwy	Kiskuly – żwirownia; Mędlewka – tak mieszkańcy nazywają staw wiejski			x
	specyficzne potrawy	-			
	dawne zawody	-			
	zespoły artystyczne, twórcy	-			
ANALIZA ZASOBÓW – część II					
RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIAJĄCE
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	3-4 działki		x	
	działki pod domy letniskowe	-			
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	-			
	pustostany mieszkaniowe	-			
	pustostany poprzemysłowe	-			
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	-			
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	placce publicznych spotkań, festynów	plac przy stawie – działka nr 26		x	
	sale spotkań, świetlice, kluby	-			
	miejsca uprawiania sportu	ścieżka rekreacyjna (w trakcie realizacji) – teren przy stawie wiejskim			x
	miejsca rekreacji	j.w.			x
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	-			
	szkoły	-			
	przedszkola	-			
	biblioteki	-			

	placówki opieki społecznej	-			
	placówki służby zdrowia	-			
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	wieś w 100% zwodociągowana, brak kanalizacji		x	
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	utwardzona i oznakowana droga gminna; niewystarczające oświetlenie		x	
	chodniki, parkingi, przystanki	przystanek przy drodze powiatowej; „przystanek” autobusu szkolnego przy Krzyżu		x	
	sieć telefoniczna i dostępność Internetu	sieć telefoniczna TP SA; Internet radiowy i LTE od operatorów telefonii komórkowych		x	
	telefon komórkowa	dostęp wszystkich sieci		x	
	inne				

ANALIZA ZASOBÓW – część III

RODZAJ ZASOBU	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)			
		MAŁE	DUŻE	WYRÓŻNIACIE	
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)	ZUPH BU-DRO-MEL Tomasz Pęski – około 5-6 miejsc pracy		x	
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	ZUPH BU-DRO-MEL Tomasz Pęski		x	
	gastronomia	-			
	miejsca noclegowe	-			
	gospodarstwa rolne	we wsi funkcjonują 3 gospodarstwa rolne		x	
	uprawy hodowle	zboża, sady owocowe, hodowla trzody chlewnej, drobiu		x	
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	-			
	zasoby odnawialnych energii	-			

ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę	fundusz sołecki			
	środki wypracowywane	-			
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi	dr hab. inż. Antoni Szafranek (Politechnika Warszawska)		x	
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	-			
	osoby o specyficznej lub ważnej dla wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	studenci, pielęgniarka, logopeda, spawacz, elektryk, policjant		x	
	przedsiębiorcy, sponsorzy	ZUPH BU-DRO-MEL Tomasz Pęski		x	
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	przeważająca część mieszkańców ma dostęp do Internetu oraz posiada podstawowe umiejętności informatyczne		x	
	pracownicy nauki	-			
	związki i stowarzyszenia	-			
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	-			
	współpraca zagraniczna i krajowa	-			
INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI	publikatory, lokalna prasa	-			
	książki, przewodniki	-			
	strony www	-			

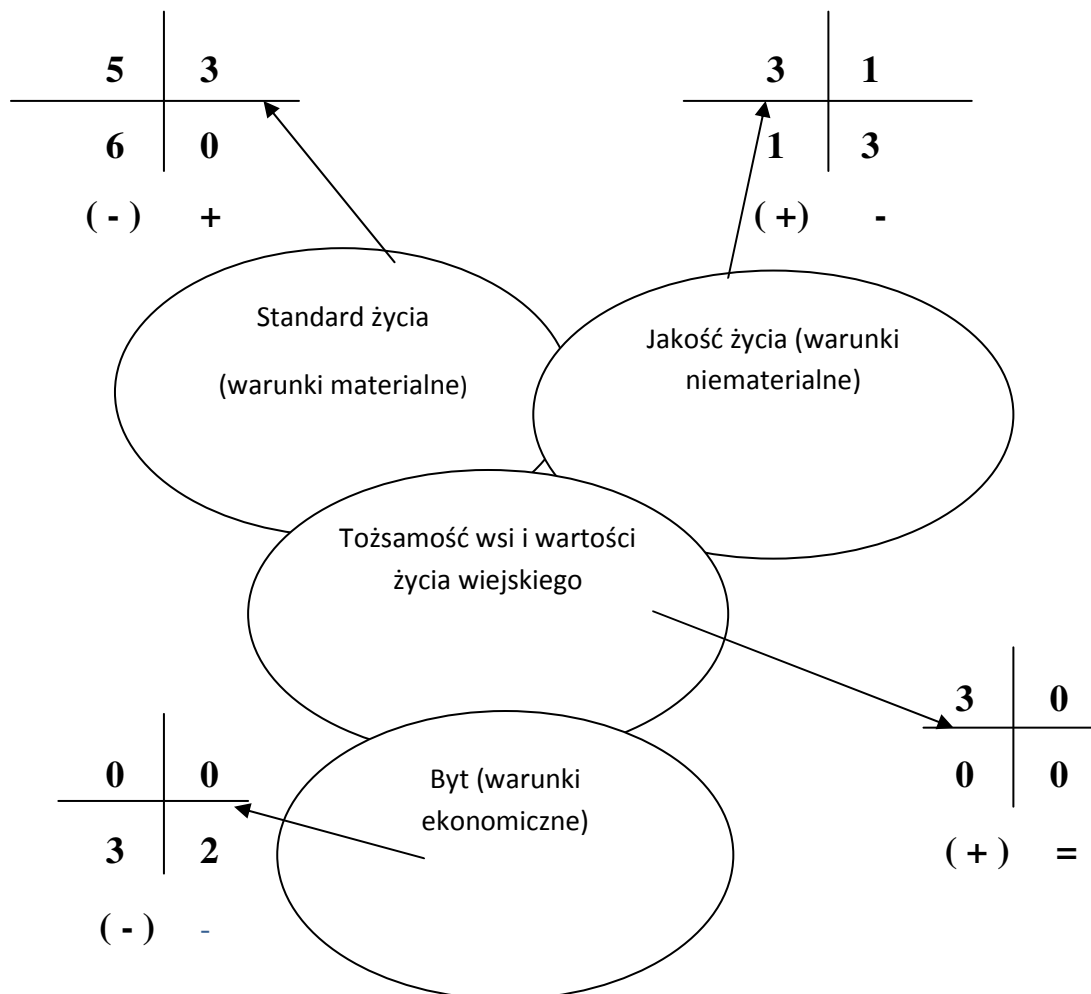
Zasoby – wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i związanego z nią obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Zwrócić uwagę na elementy specyficzne i rzadkie (wyróżniające wieś). *Opracowanie: Ryszard Wilczyński*

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
<p> S 1. Posiadanie terenu pod inwestycję – cel publiczny T 2. Zwarta zabudowa J 3. Mała społeczność – wszyscy się znają S 4. Duże zaangażowanie mieszkańców w rozwój sołectwa S 5. Utwardzona droga gminna gwarantująca dobry dojazd do miejscowości S 6. Właściwe wykorzystywanie funduszu sołectkiego J 7. Organizowanie cyklicznej imprezy „Powitanie lata” J 8. Dobrze wykształcone społeczeństwo S 9. Budowa ścieżki rekreacyjnej wokół stawu T 10. Krzyż T 11. Dawny cmentarz ewangelicko-augsburski </p>	<p> S 1. Brak świetlicy wiejskiej S 2. Brak oświetlenia przystanku autobusu szkolnego S 3. Niewystarczające oświetlenie miejscowości S 4. Brak miejsca zabaw dla dzieci S 5. Brak wiaty przystankowej B 6. Słaba jakość gleb pod względem rolniczym J 7. Zawsze te same osoby biorą aktywny udział w bieżących sprawach sołectwa B 8. Coraz mniej osób zajmujących się uprawą ziemi, hodowlą S 9. Brak stowarzyszenia działającego na rzecz rozwoju sołectwa B 4. Migracja ludności w celu poszukiwania pracy </p>

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenie płynące z otoczenia)
<p> S 1. Pozyskiwanie funduszy europejskich S 2. Dobry dojazd do miejscowości S 3. Położenie wsi przy drodze krajowej nr 10 J 4. Poprawna linia współpracy z Urzędem Gminy </p>	<p> J 1. Budowa linii energetycznej wysokiego napięcia 2x400 kV J 2. Duży ruch przy drodze krajowej nr 10 B 3. Mała liczba miejsc pracy B 4. Niska opłacalność produkcji rolnej J 5. Częste zmiany przepisów prawa </p>

ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO WSI

Standard życia: elementy wewnętrzne - silne/słabe str. 5/6; elementy zewnętrzne – szanse/zagrożenia 3/0. (-)+ **Obszar niekorzystny-otoczenie zewnętrzne sprzyjające**; należy przyjąć w nowej strategii rozwoju program naprawczy obszaru z wykorzystaniem zidentyfikowanych silnych stron obszaru i wykorzystać sprzyjające otoczenie zewnętrzne dla wyeliminowania zidentyfikowanych słabych stron;

Jakość życia: elementy wewnętrzne – silne/słabe str. 3/1; elementy zewnętrzne – szanse/zagrożenia - 1/3. (+)- **Obszar korzystny, otoczenie zewnętrzne niesprzyjające**, obszar ten należy wykorzystać w budowaniu wizji rozwoju wsi w nowej strategii rozwoju sołectwa, eliminując zidentyfikowane słabe strony jednocześnie też ograniczając wpływ zagrożeń zewnętrznych, a wykorzystując szanse otoczenia zewnętrznego w tym obszarze.

Byt: elementy wewnętrzne – silne/słabe str. 0/3; elementy zewnętrzne - szanse/zagrożenia - 0/2. (-)-. **Obszar niekorzystny-otoczenie zewnętrzne niesprzyjające**, należy przyjąć w nowej strategii rozwoju program naprawczy obszaru w celu wyeliminowania zidentyfikowanych słabych stron i zagrożeń.

Tożsamość: elementy wewnętrzne – silne/słabe str. 3/0; elementy zewnętrzne - szanse/zagrożenia - 0/0. (+)=. **Obszar korzystny-otoczenie zewnętrzne obojętne**, należy wykorzystać zidentyfikowane dodatnie elementy obszaru w budowaniu nowej strategii rozwoju.

WIZJA ROZWOJU WSI:

Hasłowa: **Spotkajmy się nad stawem w Pobórcie Małej**

Opisowa:

Pobórka Mała staje się uroczą, zadbaną miejscowością, która przyciąga społeczność lokalną bogatym zapleczem sportowo-rekreacyjnym. Mieszkańcy wsi chętnie biorą udział w życiu sołectwa, często spotykając się w świetlicy wiejskiej, gdzie uczestniczą w szkoleniach i warsztatach tematycznych.

Rodzice i dzieci wolny czas spędzają aktywnie na zagospodarowanym terenie przy stawie wiejskim – placu zabaw i siłowni pod chmurką. Starsi mieszkańcy spacerują wokół stawu, napawając się widokiem i zapachem pięknie kwitnących wokół jabłoni.

Coroczna impreza „Powitanie lata” przyciąga mieszkańców sąsiednich miejscowości. Mieszkańcy wsi Pobórka Mała, dzięki dodatkowemu oświetleniu oraz obecności wiat przystankowych czują się bezpiecznie w swojej „Małej Ojczyźnie”.

Produkcja rolna oraz hodowla zwierząt cieszy się wśród rolników coraz większym zainteresowaniem – następuje wzrost opłacalności szeroko pojętego rolnictwa.

Kto raz zawita do naszej miejscowości, zawsze chętnie do niej wraca.

Wizja wsi (hasłowa): „Spotkajmy się nad stawem w Pobórcie Małej”

I. Plan rozwoju				II. Program rozwoju
1. CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)		3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy	ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO				
1. Podtrzymywanie tradycji i integracja mieszkańców wsi	mieszkańcy wsi	dobra znajomość historii wsi	- nie wszyscy mieszkańcy angażują się w sprawy sołectwa – zawsze są to te same osoby - brak funduszy na realizację zadań	1.1. coroczne organizowanie imprezy integracyjnej „Powitanie lata”

B. STANDARD ŻYCIA

<p>1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców</p> <p>2. Stworzenie miejsca do integracji, uprawiania sportu, spędzania czasu wolnego</p>	<p>- posiadanie terenu pod inwestycję</p> <p>- linia energetyczna</p> <p>- współpraca z firmą usługową ZUPH BU-DRO-MEL Tomasz Pęski</p>	<p>- linia współpracy z Urzędem Gminy</p> <p>- praca własna mieszkańców</p>	<p>- brak środków finansowych</p>	<p>1.1. Montaż wiat przystankowych.</p> <p>1.2. Uzupelnienie oświetlenia miejscowości oraz przystanków autobusowych.</p> <p>2.1. Modernizacja i uporządkowanie terenu przy stawie wiejskim,</p> <p>2.2. Budowa budynku rekreacyjnego,</p> <p>2.3. Budowa placu zabaw dla dzieci,</p> <p>2.4 Budowa siłowni dla dorosłych,</p> <p>2.5 Budowa wiaty rekreacyjnej</p> <p>2.6 Zakup wyposażenia do budynku rekreacyjnego,</p> <p>2.7 Zakup wyposażenia do wiaty rekreacyjnej.</p>
---	---	---	-----------------------------------	---

C. JAKOŚĆ ŻYCIA

<p>1. Zwiększenie aktywności mieszkańców sołectwa</p>	<p>- teren wytyczony pod inwestycję</p>	<p>- mała liczba osób angażujących się w sprawy wsi</p> <p>- doświadczenie w organizowaniu imprez integracyjnych</p>	<p>- brak szkoleń i warsztatów dla rolników</p> <p>- brak oferty kulturalno-oświatowej z Gminnego Ośrodka Kultury</p>	<p>1.1. Organizowanie imprez okolicznościowych</p> <p>1.2. Utworzenie stowarzyszenia na rzecz rozwoju sołectwa</p> <p>1.3. Organizowanie kursów i szkoleń dla mieszkańców sołectwa</p>
---	---	--	---	--

D. BYT

D. BYT				
<p>1. Podnoszenie wiedzy rolników na temat sposobów uprawy ziemi</p> <p>2. Promocja wsi Pobórka Mała – dostęp do informacji bieżących</p>	<p>- rolnicy zajmujący się produkcją i hodowlą</p> <p>- dostęp większości mieszkańców do internetu</p>	<p>- dostęp do Internetu</p> <p>- nieskażone środowisko</p> <p>- dobrze wykształcone społeczeństwo</p>	<p>- mała opłacalność produkcji rolnej</p> <p>- ograniczone środki finansowe</p>	<p>1.1. Szkolenia i warsztaty dla rolników</p> <p>2.1. Utworzenie strony internetowej lub profilu na portalu społecznościowym sołectwa Pobórka Mała</p>

PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI na OKRES dwóch lat

Kluczowy problem	Odpowiedź	Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja	Hierarchia
			Organizacyjne	Finansowe		
Co nas najbardziej zintegruje?	Wspólne spędzanie wolnego czasu	„Powitanie lata” – cykliczna impreza integracyjna	tak	tak	4+3+4+3+3	II
Na czy nam najbardziej zależy?	Stworzenie miejsca integracji dla społeczności lokalnej	Budowa budynku rekreacyjnego	nie	nie	5+5+5+5+4	I
Co nam najbardziej przeszkadza?	Brak terenu rekreacyjnego	Uporządkowanie terenu przy stawie wiejskim,	tak	tak	4+1+3+4+2	III
Co najbardziej zmieni nasze życie?	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców	Uzupełnienie oświetlenia miejscowości, przystanków oraz budowa wiat przystankowych	nie	nie	2+3+2+2+1	IV
Co nam przyjdzie najłatwiej?	Wspólne działanie mieszkańców na rzecz sołectwa	Budowa chodnika(rekreacyjnego nad stawem)	tak	tak	2+1+1+1+5	IV

<p>Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł?</p>	<p>Budowa budynku rekreacyjnego w Pobórcze Małe PROW 2014-2020-LGD, Fundusz sołecki, fundusze gminne,</p>
--	---

**Podpisy przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi:
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:**

1. Damian Tadych
2. Teresa Pitner
3. Jolanta Kożuchin
4. Sylwia Ryczek
5. Justyna Adamczyk

Podpisy moderatorów odnowy wsi:

1. Jarosław Maciejewski
2. Paweł Michalski